

Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

Bhar.VII.82/2021/17. szám

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Szegeden, 2021. május 28. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 2020. október 6. napján kihirdetett 3.Bf.352/2019/38. számú ítéletét Terhelt1 III.r., Terhelt2 IV.r., Terhelt3 VIII.r., Terhelt4 IX.r., Terhelt5 X.r., Terhelt6 XI.r., Terhelt7 XII.r., Terhelt8 XIII.r., Terhelt9 XV.r., Terhelt10 XXI.r. és Terhelt11 XXII.r. vádlottak vonatkozásában *megváltoztatja*.

Terhelt1 III.r., Terhelt6 XI.r., Terhelt7 XII.r. vádlottakat a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének (1978. évi IV. tv. 319.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés b/ pont),

Terhelt2 IV.r., Terhelt3 VIII.r., Terhelt4 IX.r., Terhelt5 X.r., Terhelt9 XV.r., Terhelt8 XIII.r. és Terhelt11 XXII.r. vádlottakat a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének (1978. évi IV. tv. 319.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont), és

Terhelt10 XXI.r. vádlottat a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés vétségének (1978. évi IV. tv. 319.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés) vádjá alól menti fel.

Egyebekben helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során Terhelt10 XXI.r. vádlott vonatkozásában 36.000 (harminchatezer) Ft bűnügyi költség merült fel, melyet az állam visel.

I n d o k o l á s

[1] A Jászberényi Járásbíróság a 2016. november 11. napján kihirdetett, 7.B.537/2015/73. számú ítéletével Terhelt1 III.r., Terhelt2 IV.r., Terhelt3 VIII.r., Terhelt4 IX.r., Terhelt6 XI.r., Terhelt7 XII.r. és Terhelt11 XXII.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett gazdaság büntetésében (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (4) bekezdés b/ pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§), ezért a III.r., IX.r., XI.r. és XII.r. vádlottat 10-10 hónap, a IV.r. és VIII.r. vádlottakat 8-8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, XXII.r. vádlottat 280 óra fizikai munkakörben letöltendő közérdekű munkára ítélte akként, hogy a közérdekű munkát vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, amennyiben a vádlott a közérdekű munka büntetést önhibájából nem teljesíti. A járásbíróság Terhelt5 X.r. és Terhelt9 XV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett gazdaság büntetésében (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (3) bekezdés a/ pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§), ezért a X.r. és XV.r. vádlottakat próbára bocsátotta, esetükben a próbaidő tartamát 3-3 évben állapította meg. Terhelt8 XIII.r. és Terhelt10 XXI.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett gazdaság vétségében (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (2) bekezdés a/ pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§), ezért a XIII.r. és a XXI.r. vádlottakat próbára bocsátotta, a próbaidő tartamát a vonatkozásukban 2, illetőleg 1 évben állapította meg. A III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r.,

XXI.r. és XXII.r. vádlottak vonatkozásában a bíróság vagyonek Kobzást rendelt el, rendelkezett továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen a III.r., IV.r., IX.r., X.r., XII.r., XIII.r. és XXII.r. vádlottak és védőik elsődlegesen a vádlottak felmentése, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében, a VIII.r. vádlott felmentésért, a XI.r. és XV.r. vádlottak elsődlegesen felmentés végett, másodlagosan enyhítés érdekében, míg a XXI.r. vádlott enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

[3] A Szegedi Ítéltábla Bkk.I.350/2019/9. számú kijelölő végzése folytán az ügyben másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2020. október 6. napján kelt, 3.Bf.352/2019/38. számú ítéletével a Jászberényi Bíróság 2016. november 11. napján kihirdetett, 7.B.537/2015/73. számú ítéletét Terhelt1 III.r., Terhelt2 IV.r., Terhelt3 VIII.r., Terhelt4 IX.r., Terhelt5 X.r., Terhelt6 XI.r., Terhelt7 XII.r., Terhelt8 XIII.r., Terhelt9 XV.r., Terhelt10 XXI.r. és Terhelt11 XXII.r. vádlottak tekintetében akként változtatta meg, hogy a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., XI.r., XII.r. és XXII.r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett gazdaság büntette (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (4) bekezdés b/ pont), a X.r. XV.r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett gazdaság büntette (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (3) bekezdés a/ pont), a XIII.r. és XXI.r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett gazdaság vétsége (Btk. 379.§ (1) bekezdés c/ pont, (2) bekezdés a/ pont) miatt emelt vád alól felmentette, a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére rótt közbizalom elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (1978. évi IV. tv. 276.§) minősítette, a velük szemben alkalmazott intézkedést megrovásra enyhítette, a vonatkozásukban elrendelt vagyonek Kobzást mellőzte, valamint rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselése tárgyában.

[4] A másodfokú ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére, az első fokon elítélt vádlottak felmentése miatt, a bűnösségüknek a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XV.r. és XXII.r. vádlottak esetében bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében (Btk. 376.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont), a XIII.r. és XXI.r. vádlottak tekintetében bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés vétségében (Btk. 376.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a/ pont) való megállapítása, a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlott terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmény folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségeként (Btk. 345.§) való minősítése, a III.r., IV.r., IX.r., XI.r., XII.r. vádlottak tekintetében megrovás helyett halmazati büntetesként pénzbüntetés, a XII.r. vádlott vonatkozásában közérdekű munka büntetés kiszabása, a VIII.r., X.r., XIII.r., XV.r. és XXI.r. vádlottak esetében megrovás helyett próbára bocsátás alkalmazása érdekében, továbbá minden ügyészségi fellebbezéssel érintett vádlott vonatkozásában vagyonek Kobzás alkalmazása végett.

[5] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.210/2019/9. számú átiratában a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére, a bűnösségük megállapítása iránt bejelentett ügyészségi fellebbezést annak indokolásával egyezően fenntartotta, egyúttal rámutatott arra, hogy miután a másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék az elsőfokú bíróság által elítélt III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XV.r. és XXII.r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett gazdaság büntette, a XIII.r. és XXI.r. vádlottakat a folytatólagosan elkövetett gazdaság vétsége miatt emelt vád alól felmentette, az első- és másodfokon eljáró bíróságoknak a bűnösség kérdésében hozott ellentétes döntéseire figyelemmel a Be. 615.§ (2) bekezdés b/ pontja szerint a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt. A jelen ügyben előterjesztett ügyészségi másodfellebbezés az

ellentétes döntést, a nevezett terheltek felmentését sérelmezte, ezért a III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére bejelentett fellebbezés joghatályosnak tekintendő.

[6] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályokat betartva, feltétlen hatályon kívül helyezési okot eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok logikai hibáktól mentes és okszerű értékelésével megalapozott következtetést vont arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a terheltek tudtak arról, miszerint az általuk kiküldetési rendelvevények és határozott összegű költségtérítések alapján felvett pénzösszegek kifizetése jogszerűtlen volt, nevezettek mindannyian tisztában voltak azzal, hogy az önkormányzat tevékenysége érdekében lebonyolított utazás hiányában útiköltség részükre nem jár, és a munkaviszonyuk alapján határozott összegű költségtérítésre sem jogosultak még az esetben sem, amennyiben a munkáltató részére nem vitatottan rendszeresen jelentős mennyiségű túlmunkát végeztek, erre tekintettel a másodfokon eljáró törvényszék okfejtése téves tekintetben, hogy az elsőfokú ítélet tényállásából egyes megállapítások helyesbítendőek, kiegészítendőek a vádlottak aktuális tudattartalmának megfelelő rögzítése érdekében.

Miután az elsőfokú bíróság bűnösséget megállapító rendelkezése megalapozott tényálláson alapult, még a felmentő határozat érdekében sem lehetett volna eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével, az irányadó bírói gyakorlat ugyanis egységes annak megítélésében, hogy az eltérő tényállás megállapításának feltétele a tényállás megalapozatlansága.

A fellebbviteli főügyészségi érvelés szerint fentiekre tekintettel a másodfokú ítélet tényállása részben megalapozatlanná vált azáltal, hogy a törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint ténybeli következtetés alapján helytelen indokok mentén helyesbítette, egészítette ki, illetőleg mellőzte egyes részeit.

Fentiek okán indítványozta, hogy az ítéltábla az ügyiratok tartalma alapján, illetőleg helyes ténybeli következtetéssel a másodfokú bíróság ítéletének tényállását helyesbítse és egészítse ki azzal, hogy a másodfellebbezéssel érintett vádlottak részére a valótlan tartalmú kiküldetési rendelvevények alapján útiköltségtérítés és az önkormányzat szervezeti és munkaügyi szabályzatában lefektetettek ellenére határozott összegű költségtérítés kifizetésére jogtalanul került sor az önkormányzat vagyonának terhére, a vádlottak tisztában voltak azzal, hogy a kifizetésekre az önkormányzati vagyon kezelésével összefüggő szabályok megszegésével került sor.

Utóbbiakra tekintettel pedig a megalapozottá tett tényállás alapján a másodfokú bíróság által felmentett vádlottak bűnössége megállapításának van helye a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XV.r., és XXII.r. vádlottak esetében bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében, a XIII.r. és XXI.r. vádlottak vonatkozásában pedig bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés vétségében.

[7] A másodfokon eljáró törvényszék a büntetés kiszabása körében releváns tényezőket helytállóan sorolta fel, azonban a fellebbezéssel érintett vádlottak esetében a megrovás intézkedés alkalmazását a fellebbviteli főügyészség eltúlzottan enyhének ítélte, álláspontja szerint a büntetéskiszabási célokat III.r., IV.r., IX.r., XI.r., XII.r. vádlottak esetében pénzbüntetés, a XXII.r. vádlott tekintetében közérdekű munka büntetés, míg a VIII.r., X.r., XIII.r., XV.r., valamint XXI.r. vádlottak vonatkozásában próbára bocsátás alkalmazása szolgálja megfelelően.

[8] A vádlottak által megvalósított cselekmények társadalomra veszélyességében való tévedés mint büntethetőséget kizáró ok megállapításával összefüggésben a fellebbviteli főügyészségi érvelés arra mutatott rá, hogy jelen ügyben a vádlottak tudatában voltak annak,

hogy a pénzfelvételhez valótlán tartalmú okiratok kerülnek felhasználásra valótlán jogcím megjelölése mellett, számukra a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján ilyen kifizetésekre nincs törvényes lehetőség, ráadásul a terheltek – mint az adott önkormányzatnál huzamosabb időn keresztül köztisztviselőként felelős beosztást betöltő személyek – a tevékenységükkel összefüggő jogi rendelkezésekkel nyilvánvalóan tisztában voltak. Ezért alappal a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedésre nem hivatkozhatnak.

[9] A fentiekre figyelemmel a harmadfokú ügyészség indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú ítéletet a Be. 624.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján megváltoztatva III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XV.r., és XXII.r. vádlottak bűnösségét bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében (Btk. 376.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont), a XIII.r. és XXI.r. vádlottak bűnösségét pedig bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés vétségében (Btk. 376.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a/ pont) állapítsa meg, a III.r., IV.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére rótt közbizalom elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségeként (Btk. 345.§) minősítse, a III.r., IV.r., IX.r., XI.r., XII.r. vádlottak esetében pénzbüntetést, a XXII.r. vádlott tekintetében közérdekű munka büntetést szabjon ki, a VIII.r., X.r., XIII.r., XV.r., valamint XXI.r. vádlottakat bocsátsa próbára, a III.r. vádlottal szemben 2.272.650 Ft, a IV.r. vádlottal szemben 1.138.100 Ft, a VIII.r. vádlottal szemben 909.500 Ft, a IX.r. vádlottal szemben 1.598.725 Ft, a X.r. vádlottal szemben 988.555 Ft, a XI.r. vádlottal szemben 2.313.501 Ft, a XII.r. vádlottal szemben 2.138.585 Ft, a XIII.r. vádlottal szemben 376.535 Ft, a XV.r. vádlottal szemben 862.055 Ft, a XXI.r. vádlottal szemben 62.310 Ft, a XXII.r. vádlottal szemben 739.960 Ft erejéig alkalmazzon vagyonelkobzást, kötelezze a vádlottakat az elsőfokú eljárás során keletkezett bűnügyi költség megfizetésére, egyebekben a másodfokú ítéletet a Be. 623.§-a alapján hagyja helyben.

[10] XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r. és XXII.r. vádlottak meghatalmazott védője az ügyészi másodfellebbezésre tett írásbeli észrevételében rámutatott arra, hogy a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a vádlói oldal fellebbezésének indokolása körében nem azt állította, hogy a terheltek által túlmunkaként elvégzett munkatevékenység ellentételezése jogellenes lett volna, hanem helytálló módon csupán arra vont következtetést, hogy az ellentételezés ilyen módjára a köztisztviselők javadalmazására irányadó jogszabály nem adott lehetőséget.

Idézve a közszolgálati tisztviselőkről és azok javadalmazásáról szóló jogszabály kapcsolatos rendelkezéseit, arra hívta fel a figyelmet, hogy jelen ügyben az önkormányzat a költségvetés által biztosított eszközeiből fizette ki az ellenszolgáltatást, a jogtalan/szabálytalan abban áll, hogy nem azon a jogcímen fizette ki az elvégzett munkáért járó bért a dolgozóinak, mint amilyen jogcímen fizetnie kellett volna. A kifizetésre nem a túlmunka bérköltségeként, hanem útiköltségként került sor, s ezzel az önkormányzat a közteherfizetési kötelezettségét spórolta meg, az olcsóbb megoldást választotta, abból az önkormányzat számára semmilyen anyagi hátrány nem származhatott.

A védelmi érvelés rámutatott arra is, hogy a másodfokú bíróság által több ponton kiegészített és helyesbített ítéleti tényállás tekintetében az ügyészség kizárólag azt a tényálláskorrekciót sérelmezte, amelynek eredményeképpen a törvényszék a „jogtalanul” terminológiát a „szabálytalanul” terminológiával helyettesítette, megállapítván, hogy a kétségtelenül járó ellenszolgáltatást a terheltek nem azon a jogcímen kaptán meg, ami alapján a törvény szerint az nekik járt volna.

Jogi lényege szerint ez valójában nem is tényálláskorrekció, hanem alapvetően a tényállás jogi értékelése körébe tartozó jogkérdés, és a tényállás fellebbviteli eljárásban történő helyesbítésével ennek lényegében a ténybeli alapjai teremtdtek meg. Ez azonban mit sem változtat a lényegen, az ügyészség értelmezése szerint nem pusztán szabálytalan, hanem

kifejezetten jogtalan kifizetésből sem következik az, hogy az önkormányzatnak ezzel összefüggésben vagyoni hátránya keletkezett volna.

A védelmi érvelés újfent rögzítette, hogy a terheltek részére történt egyes kifizetések jól meghatározható összegei azt valószínűsítik, hogy az ellentételezés a rendszeres munkaidő kiegészítésként igénybe vett szabadidőben vagy pihenőnapon végzett munka értékét legfeljebb megközelíthette vagy maximum annak megfeleltethető, semmiképpen nem haladta meg azonban az elvégzett munka értékét. Ilyen módon pedig vagyoni hátrány az önkormányzatot semmilyen módon nem érte önmagában azért, mert a kifizetést nem túlóráként címkézte. Utóbbira tekintettel vagyoni hátrány mint a hűtlen kezelés tényállási eleme hiányában XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r. és XXII.r. vádlott részére történt kifizetések az adott bűncselekmény megállapítására nem alkalmasak, alapbűncselekmény hiányában pedig a védenői járulékos bűnsegédi felelősségének feltételei sem állnak fenn.

[11] A másodfokú bíróság által megállapított büntethetőséget kizáró okkal összefüggésben a védelmi álláspont arra tér ki, hogy jelen ügyben valójában nincs szó a terheltek részéről a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedésről, a terheltek ugyanis tisztában voltak azzal, hogy nem a vonatkozó jogszabályokban biztosított jogcímen, hanem valótlán más jogcímen fizették ki részükre az elvégzett túlmunkájukért jogosan nekik járó fizetségüket. E tekintetben tehát nem voltak tévedésben. Azon helytelen feltételezés esetén pedig, miszerint a tényállásban megállapított cselekmény folytán az önkormányzatot vagyoni hátrány érte volna, ezt a következményt védenceik tudata bizonyosan nem fogta át, így szándékos bűnösségük hiányában a terheltek bűnsegédi bűnrészessége sem lett volna megállapítható.

A védelmi álláspont utalt arra is, hogy nem jogszerűtlen és nem szabálytalan, ha az önkormányzat a megbízásából, érdekében és ténylegesen elvégzett munkáért értelemszerűen a saját pénzeszközeiből fizet a köztisztviselői részére.

Fentiekre tekintettel a védenceik bűnösségének megállapítása érdekében bejelentett ügyészi másodfellebbezést a védelem aaptalannak ítélte, rámutatva arra, hogy a vádlottak a költségtérítés címén juttatott összegeket jóhiszeműen az általuk elvégzett túlmunka (és részben a saját gépjárműhasználat) ellenértékeként, jogosan vették fel, így a Btk. 74.§ (5) bekezdés b/ pontja alapján esetükben a vagyonekbezköz alkalmazása sem merülhet fel.

Utóbbiakra tekintettel a védelem indítványozta XI.r., XII.r., XIII.r., XV.r. és XXII.r. vádlottakra vonatkozó részében a törvényszék másodfokú határozatának a Be. 623.§ alapján történő helybenhagyását.

[12] Terhelt2 IV.r. terhelt meghatalmazott védője a fellebbviteli főügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében hangsúlyozta, hogy a fellebbezésben, illetőleg az indítványában a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlanságának a másodfokú törvényszék által történt kiküszöbölését támadja, erre azonban jogszabályi lehetősége nincsen. A törvényszék ugyanis helytállóan egészítette ki a tényállást azzal az egységes és következetes vádlotti nyilatkozattal, miszerint a nem vitatottan elvégzett túlmunka és többletmunka ellenértékét kapták meg ilyen módon a polgármesteri hivataltól.

A teljes eljárás során az volt a vádhatóság következetes álláspontja, hogy az útiköltségtérítés és a költségtérítés mint kifizetési jogcím jogellenes volt, ezért és ez okból a terheltek tudattartalmának át kellett fognia azt, hogy a kifizetésekre az önkormányzati vagyon kezelésével összefüggő szabályok megszegésével került sor. Ez az érvelés azonban csak akkor helytálló, amennyiben az egyes kifizetéseknek az összeg jogosultja oldaláról nincs semmilyen ellentételezése a kifizetést eszközölő irányába, jelen esetben azonban a többletmunka aggálytalanul megállapíthatóan el lett végezve az önkormányzat javára,

érdekében, amely önkormányzattól az érintettek az adott jogcímeken ezen többletmunkák ellenértékét vették át.

A hűtlen kezelés törvényi tényállásának teljesüléséhez szükség van a vagyoni hátrány bekövetkezésére, a Kecskeméti Törvényszék ítélete azonban helytállóan mutatott rá, hogy a pénzt felvevő terheltek oldaláról vagyoni hátrány okozásáról nem lehet szó, nevezettek a tudattartalmuk alapján az általuk elvégzett túlmunka őket megillető ellenértékét vették fel. Helytálló tehát a törvényszék azon következtetése, miszerint a terheltek abban a téves feltevésben voltak, hogy a pénzeszközök felvétele nem veszélyes a társadalomra, és e feltevésük a munkáltatói jogkör gyakorlójának tájékoztatása alapján alapos volt.

Fentiekre figyelemmel indítványozta a másodfellebbezéssel támadott törvényszéki ítélet Be. 623.§-a alapján történő helybenhagyását.

[13] XXI.r. vádlott kirendelt védője a fellebbviteli főügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében az ügyész részéről bejelentett fellebbezést nem tartotta alaposnak, álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és lehetséges körben lefolytatta, az elsőfokú bizonyítást kiegészítette s annak alapján helyes ténybeli következtetésekre jutott, a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, ítélet minden tekintetben kellőképpen megalapozott.

A védői érvelés szerint a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedés mint büntethetőséget kizáró ok ad alapot a felmentésre, védence ugyanis szintén abban a téves feltevésben volt, hogy kifizetések az általa végzett túlmunka ellentételezéseként kerültek kifizetésre, amire az ügyintézők ezt a megoldást javasolták, így tudattartalma nem fogta át azt, hogy a kifizetések jogtalanok voltak.

Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy védence túlmunkát végzett az önkormányzat részére, amellyel nyilvánvalóan megdolgozott a kifizetett összegekért, így az önkormányzatnak tényleges vagyoni hátrányt nem okozott.

A védői álláspont szerint a másodfokú bíróság kellő súllyal értékelte a védence javára és terhére szóló körülményeket, és az elkövetett bűncselekmény súlyával arányban álló joghátrányt alkalmazott.

Fentiekre figyelemmel indítványozta az ügyészi fellebbezés elutasítását és védence vonatkozásában a másodfokú ítélet helybenhagyását.

[14] A harmadfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően tartotta fenn az indítványában foglaltakat, III.r., VIII.r., IX.r. és X.r. vádlottak meghatalmazott védője a perbeszédében arra mutatott rá, hogy védencei megbízás alapján látták el a munkakörükbe tartozó feladataikat, minden szempontból jogszerűen jártak el. A lefolytatott bírósági eljárásokban nem került figyelembevételre, hogy védencei közül háromnak gépkocsihasználati jogosultsága is volt, amelyet részükre jogszerűen nem számoltak el. Nevezetteknek a munkahelyükre gépkocsival történő bejárása jogszerű volt, ráadásul X.r. vádlott súlyos mozgáskorlátozott, más eszközzel nem is tudott volna munkába járni.

A védői érvelés hangsúlyozta, hogy az önkormányzatnak védencei semminemű vagyoni hátrányt nem okoztak, az elvégzett munkájukért vették fel az őket megillető összegeket. Ezen magatartásuk semmiképpen nem minősíthető jogellenesnek, túlmunkaként ezekért az összegekért megdolgoztak, ez a juttatás részükre járt. Tiszabő az egyik legszegényebb magyarországi település, nem hátrányt okoztak, hanem kifejezetten előnyt szereztek az önkormányzatnak azzal, hogy a fenti módon jutottak hozzá a túlmunkájuk ellenértékéhez. A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletében helytállóan állapította meg védencei vonatkozásában a minősítést, erre figyelemmel indítványozta az ügyészi fellebbezés

elutasítása mellett a Be. 623.§ rendelkezéseinek alkalmazásával a törvényszéki ítélet helybenhagyását.

A harmadfokú nyilvános ülésen jelenlévő terheltek az utolsó szó jogán tett nyilatkozataikban csatlakoztak a védőjük által előadottakhoz, XV.r. vádlott kitért arra is, hogy az eljárás befejezésével az életében nagy küzdelem zárul le, az egész életét a polgármesteri hivatalban dolgozta le, jogtalanságot nem követett el, minden juttatásáért megdolgozott, munkaidőn túl, szabadságának ideje alatt is dolgozott, magatartásával egyedül a családjának okozott kárt. Kérte a felmentését.

[15] A harmadfokú felülbírálat eredményeként az ítéletábra az ügyészi másodfellebbezést nem találta megalapozottnak.

A Be. 615.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságával ellentétes döntése esetén. A (2) bekezdés b/ pontjában foglaltak alapján ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítelt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

Arra figyelemmel, hogy a jelen ügyben a másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék az elsőfokú bíróság által elítelt III.r., IV.r., VIII-XII.r., XV.r. és XXII.r. vádlottakat az ellenük folytatólágosan elkövetett orgazdaság büntette, a XIII.r. és XXI.r. vádlottakat a folytatólágosan elkövetett orgazdaság vétsége miatt emelt vád alól felmentette, az első- és másodfokon eljáró bíróságoknak a bűnösség kérdésében hozott ellentétes döntéseire tekintettel a Be. 615.§ (2) bekezdés b/ pontjában foglaltak szerint a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt. Jelen ügyben az ügyészségi másodfellebbezés az ellentétes döntést, a felmentő rendelkezések meghozatalát sérelmezte, ennek következtében a III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak terhére bejelentett fellebbezés joghatályosnak tekintendő.

[16] Az ügyészség által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel a jelen ügyben a harmadfokú bíróság felülbírálata az érintett vádlottak vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletének a III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak bűnösségére vonatkozó ellentétes döntésére terjed ki a Be. 617.§-a alapján alkalmazandó Be. 590.§ (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján. A Be. 618.§ (1) és (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezések szem előtt tartásával az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, valamint azon rendelkezését, illetőleg részét vizsgálta felül, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. Ezen túlmenően a harmadfokú felülbírálat kiterjedt az első- és másodfokú bíróság eljárására arra tekintet nélkül, hogy ki milyen okból fellebbezett. Mindemellett a harmadfokú eljárás tárgyát képezte az egyszerűsített felülvizsgálat körét alkotó kérdésekben való döntés is.

[17] A felülbírálat során a rendelkezésre álló iratok tartalma és a nyilvános ülésen elhangzottak alapján megállapítható volt, hogy az első- és másodfokú bíróság a büntetőeljárást a perrendi szabályokat betartva, feltétlen hatályon kívül helyezési okot eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le.

A Kecskeméti Törvényszék a Szolnoki Törvényszék által az ügy másodfokú elbírálásából történő kizárását megelőzően felvett bizonyítást megismételte, ennek során meghallgatta az ügyben könyvszakértői véleményt előterjesztő Szakértő2 igazságügyi könyvszakértőt, valamint tanúként hallgatta ki a nyomozás során revizori véleményt készítő dr.egyéb érdekelt5-t. A másodfokú bíróság a Szolnoki Törvényszék által felvett bizonyítást megismételte, annak anyagát a bizonyítási eljárás részévé tette, valamint azt ki is egészítette.

Mindezek eredményeképpen helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert a járásbíróság a tényállást részben hiányosan (Be. 592.§ (2) bekezdés a/ pont), részben iratellenesen (Be. 592.§ (2) bekezdés c/ pont) állapította meg, továbbá az általa megállapított tényállás részben helytelen ténybeli következtetésen (Be. 592.§ (2) bekezdés d/ pont) alapult.

Helyes eljárást követve a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát a Be. 593.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján küszöbölte ki, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette, helyesbítette, illetőleg az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól részben eltérő tényállást állapított meg, emellett a törvényszék a bizonyítékokat részben az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte, amelynek eredményeképpen az elsőfokú bíróság álláspontjához képest ellentétes, a fellebbezéssel érintett terheltek felmentésének irányába mutató következtetéseket vont le.

Fenti körben a másodfokú bíróság a fellebbezéssel érintett vádlottak foglalkozásának rögzítésével egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapítottakat, a vádlottak terhére rótt cselekmények jogi értékelésének alapjául szolgáló tényállási elemekkel összefüggésben változtatott jogi terminológiát, ezen túlmenően pontosította az egyes terheltek által felvett összegeket, mellőzte a tényállásból a megalapozatlan ténybeli következtetéseket, majd rámutatva arra, hogy II.r. vádlott részére teljesített kifizetéseknél az elsőfokú ítélet nem a ténylegesen kifizetett összegeket, hanem azoknak a revizori vélemény alapján korrigált, a nevezett által jogtalanak ítélt részét tüntette fel, a tényállást a ténylegesen megtörtént kifizetések összegeinek rögzítésével korrigálta.

Utóbbiakkal összefüggésben helytállóan került megállapításra, hogy az ügyben eljáró revizor feladatát pusztán az képezhette volna, hogy a rendelkezésre álló kiküldetési rendelvényeket, kiadási pénztárbizonylatokat rendszerezze, esetlegesen táblázatba foglalja, kigyűjtse és kimutassa az egyes kifizetések adatait, a beszerzett bizonyítékok értékelése semmilyen körülmények között nem tartozik feladatkörébe, konkrétan az egyes kifizetések jogszerű vagy jogszerűtlen voltának megítélése és abból a megfelelő jogi következtetések levonása kizárólagosan bírósági kompetencia, az ezzel összefüggő felelősségi kört, illetőleg jogosultságot a revizor sem a nyomozó hatóság tagjaként, sem pedig utóbb a bírósági eljárásban a tanúként történő kihallgatása során sem vehette volna át, ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak a revizori vélemény ilyen módon történt alapulvételére nem volt törvényes lehetősége, a bizonyíték ilyen módon való felhasználása nem felel meg a büntetőeljárás szabályainak. Mi több, a revizor bírósági eljárás során tanúként történő kihallgatásának jogszerűsége is megkérdőjelezhető, a tanú az általa észlelt, látott, hallott, egyéb módon érzékelt események, folyamatok megtörténtének, lefolyásának körülményeiről nyilatkozhat, bizonyos eseménysorozatok és azok adatai utólagos ellenőrzése, rendszerezése, az azzal összefüggő kimutatások elkészítése nem illeszthető a bírósági eljárásban tanúként kihallgatott személy feladatkörébe és kompetenciájába. A revizori véleményben, kimutatásokban foglaltak legfeljebb okirati bizonyítékként értékelhetőek.

Fentiek szerint helytállóan és szükségszerűen került sor az elsőfokú ítéleti megállapítások helyesbítésére az egyes terheltek részére ténylegesen megtörtént kifizetések összegei vonatkozásában.

Fentiekre figyelemmel az ítéltábla nem osztotta azon fellebbviteli főügyészégi álláspontot, hogy miután az elsőfokú bíróság bűnösséget megállapító rendelkezése teljes egészében megalapozott tényálláson alapult, még a felmentő határozat érdekében sem lehetett volna eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével. Jelen ügyben ugyanis az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás többirányú részleges megalapozatlansága mint az eltérő tényállás megállapíthatóságának alapfeltétele fennállt, a

bizonyítékok elsőfokú bíróságtól részben eltérő értékelése pedig nem ütközött a Be. 593.§ (2) bekezdésében írt felülmérlegelési tilalomba, mert III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r., XXI.r. és XXII.r. vádlottak felmentésének volt helye.

[18] Az ítéltábla a másodfokú bíróság által adott többirányú jogi indokolás lényegével alapvetően egyetértett, helytállóan, a rendelkezésre álló ügyiratok tartalmának mindenben megfelelő módon, az e tekintetben koherens bizonyítási anyagba illeszthetően került sor a törvényszék részéről annak megállapítására, hogy a fellebbezéssel érintett terheltek által vitathatatlanul elvégzett többletmunkák mértéke a büntetőeljárás folyamatában és eredményeképpen sem volt konkrétan tisztázható, ebből következően az sem volt aggálytalanul cáfolható, hogy az érintett vádlottak olyan mértékben végeztek többletmunkát, amely a részükre a tényállás szerint kifizetett összegekkel ellentételezésre szorult, azaz legalább ilyen nagyságú összegekkel volt megváltható. A rendelkezésre álló bizonyítékok kizárólag olyan módon értékelhetőek, miszerint az egyes kifizetésekre az érintett vádlottak által elvégzett többletmunka ellentételezéseként, megváltásaként került sor, az ilyen jellegű kifizetéseknek pedig megvolt a törvényi alapja, a vád szerinti elkövetések idején a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 49/B.§ (2) bekezdése, illetőleg a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. tv. 147.§-a. Az utóbb hatályba lépő jogi szabályozás, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv. (Kttv.) 98.§ (1), (2), (6) bekezdése érdemében megőrizte a korábbi szabályozás lényegi elemeit, a korábbiakkal gyakorlatilag egyező logikai rendben szabályozta a rendkívül munkaidő teljesítése esetén az általában, illetőleg a heti pihenőnapon vagy munkaszüneti napon történt teljesítés esetén járó szabadidőt, annak kiadási rendjét, határidejét, illetőleg amennyiben ez nem lehetséges, a szabadidő pénzbeli megváltásának kötelezettségét és a szabadidőre járó megváltási összeg mértékét.

Fentiek szerint nem tévedett a másodfokon eljáró bíróság annak megállapítása során, hogy a fenti kifizetések jogtalansága nem volt kétséget kizáróan igazolható, s nem járt el helytelenül akkor sem, amikor a fentiekkel szemben a kifizetések szabálytalanságára nézve vont következtetést, jöllehet ennek során nem pusztán tényálláskorrekciót hajtott végre, hanem a jogi értékelés körébe tartozó jogkérdésben, illetőleg az annak alapjául szolgáló tények tekintetében is állást foglalt, s ilyen módon a kifizetések jogi értékelésének irányát is meghatározta egyben.

Miután a másodfellebbezéssel érintett terheltek a kifizetésre kötelezettől nekik eltérő jogcímen de meg nem cáfolhatóan járó pénzbeli ellenszolgáltatást, kifizetéseket vettek át az általuk elvégzett rendkívüli munka, túlmunka fejében, jelen ügyben nem volt igazolható vagyoni hátrány bekövetkezése, mi több, a tettesi oldalról vagyoni hátrány okozására irányuló szándék sem. Nem lehetett tehát kétséget kizáróan bizonyítani, hogy I.r. vádlott – II.r. terhelt rábírására – szándékosan megszegte az önkormányzati vagyon kezelésére adott megbízásából folyó kötelezettségét, azaz tudatosan jogszerűtlen kifizetéseket teljesített mindenféle elfogadható jogalap nélkül az érintett vádlottak részére, valamint az sem, hogy vagyoni hátrányt kívánt okozni az önkormányzatnak fenti módon vagy abba legalábbis belenyugodott.

Miután a szóban forgó vagyon elleni bűncselekmény tekintetében a tettesi alapcselekmény tényállási elemei nem voltak kétséget kizáróan igazolhatók, a vagyon elleni bűncselekményhez fogalmilag sem volt nyújtható bűnsegédi elkövetési magatartás. Ez okból III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r. és XXI.r., XXII.r. vádlottak felmentésének volt helye a helyes minősítés szerinti bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés miatti vád alól.

[19] A Btk. 4.§-a szerint bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.

A törvényi meghatározás szerinti bűncselekményfogalom érdemben nem változott a korábban hatályban lévő Btk-beli definícióhoz képest, annak elemei: a tényállásszerűség (büntetni rendeltség), a társadalomra veszélyesség és a bűnösség (szándékosság vagy gondatlanság).

A törvényhozó valamilyen cselekménytípust akként nyilvánít bűncselekménynek, hogy a Btk. Különös Részébe iktatja annak törvényi tényállását és meghatározza az azt megvalósító cselekmény elkövetőjének büntetését.

A törvényi tényállás garanciális jelentőségű, a büntetőjogi szankció kilátásba helyezése mellett a tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie, kizárólag csak az a személy vonható büntetőjogi felelősségre, akinek a cselekménye megvalósítja valamely bűncselekmény törvényi tényállását. A törvényi tényállás az egyes bűncselekmények különös részbeli ismérveinek összessége. Mint általában a cselekmény, maga a bűncselekmény is tárgyi és alanyi elemekből tevődik össze. Objektív elemei a társadalomra veszélyességet, szubjektív elemei jellemzően a bűnösséget alakítják.

Az általánosan elfogadott értelmezés szerint a társadalomra veszélyesség és a bűnösség a törvényi tényálláson kívülre került, s ilyen módon a Btk. hatályos rendelkezéseivel is teljes összhangban jól elhatárolhatóak a büntethetőség pozitív feltételei és akadályai, az elsődleges büntethetőségi akadályok a tényállásszerűség ellenére zárják a bűncselekmény létrejöttét.

A vizsgált cselekmény tényállásszerűségének vagy annak megállapíthatóságának hiányában értelemszerűen nincs szükség annak további vizsgálatára, hogy diszpozíciószerűséget nélkülöző emberi magatartás veszélyes-e a társadalomra, illetőleg abban az elkövető szándékos vagy gondatlan bűnössége megállapítható-e.

Fentiekhez képest a másodfokon eljáró bíróság – a jogi okfejtése gondolati-logikai levezetéséből is következően – elsősorban az érintett vádlottak aktuális tudattartalmának alakulása, a hűtlen kezeléshez nyújtott bűnszegédi magatartás feltételei, az ezzel összefüggő szándékos bűnösségük megállapíthatósága tekintetében vizsgálódva jutott azon – az egyébiránt a harmadfokú bíróság megítélése szerint is okszerű és mindenben helytálló – megállapításra, miszerint az általa felmentett terheltek szándéka csupán arra irányult, hogy a nekik a munkáltatói jogkör gyakorlójának tájékoztatása alapján a többletmunkák elvégzéséért törvényi rendelkezéseken alapulóan járó pénzösszegeket felvegyék, a hűtlen kezelés büntetnének bűnszegédként történő elkövetésére vonatkozóan azonban még az eshetőleges szándékuk sem terjedt ki. A nevezett vádlottak tisztában voltak azzal, hogy – utazás híján – őket utazási költségtérítés, illetőleg az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatának ilyen tartalmú rendelkezése hiányában egyéb költségtérítés címén pénzösszeg nem illeti meg, ugyanakkor önmagában a jogcím eltérő megjelöléséből és a valótlan tartalmú okiratok általuk is tudott felhasználásából ezen terhelteknek nem kellett tisztában lenniük azzal, hogy I.r. vádlott az idegen vagyon kezeléséből folyó kötelességének esetleges megszegésével az önkormányzatnak oly módon okozhat vagyoni hátrányt, hogy ők a pénzeszközök ilyen módon történő felvételével ehhez számára segítséget nyújtanak. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a felmentő rendelkezését a vagyon elleni bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolódó segítségnyújtási szándék bizonyítottságának hiányára, illetőleg ezzel együttesen a cselekmény társadalomra veszélyességével való tévedésre mint büntethetőséget kizáró okra alapította.

A fellebbezéssel érintett vádlottak vagyon elleni bűncselekményt érintő bűnszegédi bűnfelelőssége megállapíthatóságának hiányával kapcsolatos okfejtés tehát hipotetikusan helytálló, annak feltételezése mellett, miszerint a vádlottak terhére rótt vagyon elleni bűncselekmény minden szempontból tényállásszerű, azaz amennyiben a kifizetésért felelős tettes a tényállásban körülírt magatartásával az önkormányzatnak vagyoni hátrányt okozott volna, szándékos bűnösségük megállapíthatóságának hiányában III.r., IV.r., VIII-XIII.r., XV.r.,

XXI.r., XXII.r. vádlottak bűnsegédi bűnrészessége abban az esetben sem lenne megállapítható, ez esetben helytálló lenne ezen felmentési okra történő hivatkozás.

[20] Önmagában, a tényállásszerűségtől függetlenül, avagy a bűncselekmény utóbbi fogalmi ismérve meglétének valótlan feltételezése mellett nem vizsgálható a szóbanforgó vádlottak terhére rótt cselekmények társadalomra veszélyessége, illetőleg az azzal kapcsolatos terhelti tudattartalom alakulása.

A társadalomra veszélyesség alapvetően objektív kategória, amelynek absztrakt jellegét és fokát a törvényhozó már értékeli, amikor különböző cselekménytípusokat alapul véve különös részi törvényi tényállásokat állapít meg, amelyekbe illeszkedő magatartások, amennyiben azok nem jogellenesek, sohasem jelentenek veszélyt a társadalomra, ellenben a tényállásszerű, jogellenes cselekmények általában szükségszerűen sértik vagy veszélyeztetik az adott jogi tárgyat. Minthogy a társadalomra veszélyesség törvényi értékelése a törvényi tényállás útján történik, és a törvényi tényállási elemek alakítják, a tényállásszerű cselekmény általában veszélyes a társadalomra, kivételesen azonban előfordulhatnak olyan tényállásszerű, formálisan jogellenes cselekmények, amelyek az elkövetés konkrét, sajátos körülményei között nem jelentenek sérelmet vagy veszélyt a jogrendre.

A társadalomra veszélyesség tudata a szándékos bűnösség egyik eleme.

A cselekmény társadalomra veszélyességének mértékét az objektív tényállási elemek alakítják, és az ezeket megvalósító tények tudata általában a cselekmény társadalomra veszélyességének tudatát is közvetítik. Amennyiben az elkövető tisztában van a törvényi tényállás megvalósulása szempontjából lényeges tényekkel, abból kell kiindulni, hogy tudatában van az adott törvényi tényállást megvalósító magatartása társadalomra veszélyességével is, csak kivételesen fordulhat elő, hogy a tényszándék ellenére a társadalomra veszélyesség tudata hiányzik.

A társadalomra veszélyességben való tévedés lehetősége rendszerint a keretdiszpozíciót kitöltő alacsonyabb szintű jogszabályokkal kapcsolatosan merülhet fel, a hagyományos, évezredek óta erkölcsileg is értékelt bűncselekmények esetén ez kizártnak tekinthető.

A társadalomra veszélyesség tudatát a cselekmény jogilag tilalmazott voltának, erkölcstelenségének vagy egyéb vonatkozásokban fennálló társadalmi helytelenítésének ismerete adja.

Jelen ügyben helyesen került megállapításra, hogy a másodfellebbezéssel érintett vádlottak tisztában voltak azzal a ténnyel, hogy nem a vonatkozó jogszabályokban szabályozott törvényes jogcímen, hanem hamis magánokiratok felhasználásával ettől eltérő, valótlan jogalapra hivatkozással történik a ténylegesen elvégzett túlmunkájuk fejében nekik jogszerűen járó túlmunkabérük kiegyenlítése, túlmunkával töltött idejük pénzbeli megváltása, nevezettek tehát e tekintetben sem voltak tévedésben, ezzel összefüggésben egyáltalán a cselekményük társadalomra veszélyessége sem mutatható ki minden kétséget kizáróan, minden alapot nélkülöz az a megállapítás, miszerint a terheltek a cselekményüket abban a téves feltevésben követték volna el, hogy az nem veszélyes a társadalomra és e feltevésre alapos okuk volt. Amennyiben pedig büntetőjogi bizonyossággal megállapítható lett volna miszerint a terheltek részére történt kifizetésekre nem az általuk ténylegesen elvégzett többletmunkák megváltásaként került volna sor, hanem például annak ellenértékén túlmutató többletjuttatásokban részesítette volna őket az önkormányzat, az e körben esetlegesen kimutatható vádlotti tévedés ténybeli természetű lett volna, nem pedig a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedés.

Fentiekre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint jelen ügyben az érintett vádlottak terhére rótt, vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedés vizsgálatára nem kerülhet sor, a terheltek a Be. 566.§ (1)

bekezdés d/ pontjára történő hivatkozással való felmentésére nincs törvényes lehetőség, a harmadfokú bíróság a másodfokú ítélet [123] számú bekezdésében erre vonatkozó utalást, továbbá a [39] és [41] bekezdésben foglaltakat mellőzte.

[21] A másodfokú bíróság határozatában részletesen indokolta, hogy amennyiben a másodfellebbezéssel érintett terheltek részére kifizetett pénzösszegekkel összefüggésben vagyoni hátrány bekövetkezése kétséget kizáróan megállapítható lett volna, úgy a vagyoni hátrány a kifizetések megtörténtével, vagyis éppen azzal következett volna be, hogy a pénzösszegeket az érintett vádlottak a pénztárból felvették. Ebből következően magatartásuk nem egy már befejezett alap vagyon elleni bűncselekményhez kapcsolódott volna utólag, hanem az alapcselekmény éppen az ő magatartásuk, a pénzösszegek megszerzése folytán jutott volna a befejezettség stádiumába. Erre figyelemmel a szóbanforgó vádlottak cselekményénél szóba sem jöhet az orgazdaság büntetése, illetőleg vétségének megállapítása, utóbbi esetben ugyanis az alapbűncselekményhez utólag kapcsolódó elkövetési magatartás valósult volna meg, ehhez képest cselekményük a bűncselekményi ismérvek maradéktalan megvalósulása esetén bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés vétségének, illetőleg büntetése minősült volna.

Mindehhez képest a vagyon elleni bűncselekmények vádja alóli másodfokú felmentésükre a folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntette és folytatólagosan elkövetett orgazdaság vétsége tekintetében és az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogszabály rendelkezéseinek alkalmazásával került sor.

Mindemellett azonban a III.r, IV.r, VIII-XIII.r, XV.r, XXI-XXIII.r. vádlottak terhére rótt közbizalom elleni bűncselekményt az elsőfokú ítélet vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatásával a másodfokon eljáró bíróság az 1978. évi IV. tv. 276.§-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítette, azaz a nevezett terhelteket érintő marasztalás tekintetében a másodfokú megváltoztató rendelkezés az elkövetéskor hatályban lévő büntető anyagi jogszabályt hívta fel.

Ha az elkövetés és az elbírálás idején eltérő büntető anyagi jogi szabályok voltak hatályban, ezek közül azokat kell alkalmazni, amelyek a terheltre nézve összhatásukban kedvezőbbek. Nem lehetséges az elkövetéskori és az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogszabályok együttes vagy kombinatív alkalmazása, a kettő közül – egyetlen kivételtől eltekintve – azt a törvényt kell teljes egészében alkalmazni, amely adott esetben az enyhébb elbíráláshoz vezet. Ebből következően a harmadfokú bíróság álláspontja szerint nincs mód az elkövetéskor hatályban lévő anyagi jogi szabály szerint (egyébiránt helytálló módon) marasztaló rendelkezés meghozatalára, ezzel egyidejűleg pedig a felmentő rendelkezések esetében az elbíráláskor hatályban lévő anyagi szabály felhívására. Mindemellett jelen ügyben is a másodfokú bíróság által részletesen megindokoltak szerinti, helyesen minősített cselekmények vádja alól, nem pedig a vádhatóság által eredetileg előterjesztett, nem helytálló minősítést magában foglaló vád alól szükséges felmenteni, hiszen az ügyet elbíráló bíróság nemcsak a marasztalás, hanem a felmentő rendelkezések tekintetében sincs kötve a vádirat szerinti minősítéshez.

Az utóbbi két vonatkozásban tehát a harmadfokon eljáró bíróság a másodfokú ítélet ezzel összefüggő rendelkezéseit a Be. 624.§ (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával megváltoztatta.

Egyebekben a másodfokú ítéletet a Be. 623.§-ában foglaltak alkalmazásával helybenhagyta, illetőleg a Be. 617.§-ában foglaltakra figyelemmel alkalmazandó Be. 613.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összegéről és annak viselése tárgyában.

Szeged, 2021. május 28.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr.Németh Balázs sk.
előadó bíró

Dr.Élő András sk.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Kecskeméti Törvényszék 2020. október 6. napján kelt 3.Bf.352/2019/38. számú ítélete Terhelt1 III.r., Terhelt2 IV.r., Terhelt3 VIII.r., Terhelt4 IX.r., Terhelt5 X.r., Terhelt6 XI.r., Terhelt7 XII.r., Terhelt8 XIII.r., Terhelt9 XV.r., Terhelt10 XXI.r. és Terhelt11 XXII.r. vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2021. május 28.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke